

KI-notat nr.: 5/2014 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Dovre kommune/Dovreskogen vannverk		
Fylke/kommune:	Oppland/Dovre		
Ansvarlig:	Gry Berg	Sign.:	<i>Gry Berg</i>
Saksbehandler:	Ellen Lian Halten	Sign.:	<i>Ellen Lian Halten</i>
Dato:	11 FEB 2014		
Vår ref.:	NVE 201205447-21		

Søknad om tillatelse til Dovreskogen vannverk i Dovre kommune, Oppland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Høring og distriktsbehandling	3
NVEs vurdering	3
NVEs konklusjon	5
Forholdet til annet lovverk	5
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	5
Vedlegg	6

Sammendrag

Søknaden gjelder uttak av grunnvann, fra en akvifer i løsmasser, for etablering av ny drikkevannsforsyning for Dovreskogen i Dovre kommune. Den nye drikkevannsforsyningen vil erstatte eksisterende drikkevannsforsyning fra en overflatekilde med dårlig bakteriologisk vannkvalitet. Dovre kommune søker om å ta ut 2 l/s (170 m³/døgn) gjennom to brønner. Prøvepumping viser at grunnvannsmagasinet har kapasitet til dette. De synlige inngrepene består av to produksjonsbrønner, 7 peilebrønner, vannledning og vannverk. Virkningene på overflaten og Lågen vil være minimale.

Det er ikke kommet inn noen merknader til tiltaket. NVE mener at tiltaket ikke er til nevneverdig ulempe for noen allmenne eller private interesser i området.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt.

NVE gir Dovre kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Dovreskogen vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Dovre kommune datert 15.5.2013:

"På vegne av Dovre kommune søkes det om konsesjon for å ta ut grunnvann for kommunal vannforsyning til tettstedet Dovreskogen (Dovreskogen vannverk)

Etter vannressursloven jf. § 8, søkes det om tillatelse til:

- *Vannuttak med Q_{maks} på 2 l/s (ca. 170 m³/døgn)*

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning med vedlegg."

Om søker

Søker er Dovre kommune.

Beskrivelse av området

Dovre kommune planlegger å etablere et nytt vannverk og søker om tillatelse til å etablere to grunnvannsbrønner i en akvifer ved elva Lågen. Det er i dag etablert tre grunnvannsbrønner og 7 peilebrønner på vestsiden/sørvestsiden av Lågen, cirka 600 meter nordvest for tettstedet Dovreskogen. Brønnområdet ligger i et hogstfelt, noen titalls meter fra dyrket mark. Avstanden til Lågen er ca. 50 meter. Det går en ca. 270 meter lang veg fra E6 og frem til brønnområdet.

Kildeområdet til grunnvannsmagasinet anslås til ca. 45 000 m², og avgrenses i øst og nord av Lågen, i vest av jordbruksarealer og i sør av noen boliger og E6.

Ved brønnfeltet består grunnen av forholdsvis grove fluviale materialer (sand og grus). Infiltrasjonsevnen er god, og det antas at årlig infiltrasjon ligger på rundt 250 mm, ca. halvparten av nedbøren.

Teknisk plan

Produksjonsbrønnene

Det er boret 3 pilotbrønner og 7 peilebrønner. To av pilotbrønnene, brønn 1 og 3, skal benyttes til produksjonsbrønner. Det skal etableres overbygg i tre over brønnene på ca. 2x2 meter. Brønnhuset utføres med grunnfundamentering og utformes slik at det kan løftes av fundamentet ved for eksempel heving av brønnpumpe. Brønnområdet skal gjerdes inn av et to meter høyt gjerde, med en radius på 20 meter.

For å sikre mot flom skal terrenget rundt brønnene fylles opp fra kote 436 til 437, med en skråningshelning 1:4 ned mot eksisterende terreng. Fyllingene skal plastres med grov stein mot Lågen. I tillegg skal toppen av brønnrørene forlenges slik at brønnhodet plasseres på kote 437,5.

Vannledning

Vannledningen fra brønnområdet til vannverket vil bli ca. 150 meter lang og skal graves ned. Grøfta blir 0,5 meter bred og 1-2 meter dyp. Det må fjernes noe vegetasjon.

Veier

Eksisterende traktorveg skal benyttes for transport av utstyr og materiale frem til brønnområdet. Vegen er ca. 270 meter lang og 3 meter bred. Det forventes ikke at det vil være nødvendig med

oppgradering av vegen. Etter anleggsperioden skal traktorvegen benyttes som permanent adkomstveg inn til brønnområdet.

Eiendomsforhold

Dovre kommune har inngått avtaler med berørte grunneiere i forhold til bruk av grunnvannsressursen, etablering av sikringssoner med klausuleringsbestemmelser, og etablering av vannverk med vannbehandlingsanlegg.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 8.10.2013 sammen med representanter for søkeren, og Norges geologiske undersøkelse (NGU). Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Oppland fylkeskommune uttaler i brev datert 22.7.2013 at de ikke har vesentlige merknader til saken.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) uttaler i brev datert 5.7.2013 at to pilotbrønner og 7 peilebrønner ikke er meldt inn til Brønn databasen, slik det er krav om i "*Forskrift om oppgaveplikt ved brønnboring og grunnvannsundersøkelser*".

Tilleggsopplysninger

Under sluttbefaringen den 8.10.2013 informerte representant fra tiltakshaver om at utbyggingsplanene er endret. Vannverket skal bygges vesentlig nærmere området der brønnene er anlagt. Lengden på råvannsledningen reduseres fra ca. 1500 meter til ca. 150 meter. NVE har mottatt informasjon om endringene i utbyggingsplanene, samt mer informasjon om flomsikring av brønnene i e-poster datert 10.10.2013 og 19.11.2013

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling inngår virkningene av selve grunnvannsuttaget i forhold til kriteriene for konsesjon etter vannressursloven, plassering av brønnene og ledningene fram til vannbehandlingsanlegget. Andre forhold rundt søkers uttak av grunnvann til Dovreskogen vannverk ivaretas av andre instanser.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Det søkes om å ta ut grunnvann fra en akvifer i løsmasser. Det maksimale vannuttaket vil være på 2 l/s totalt fra begge brønnene. Vanligvis vil det totale vannuttaket være 0,75 l/s. Brønn 1 og 3 har en kapasitet på hhv 2,3 l/s og 5,8 l/s. I følge søknaden regner man med at årlig infiltrasjon er på 250 mm, om lag halvparten av årsnedbøren. Grunnvannspeilet i brønnene står ca. 2,5 meter under terrengoverflaten.

Brønnene ble prøvepumpet fra juni 2009 til oktober 2010 med jevnlig prøvetakning og analyser. Ved uttak av 0,8 l/s var senkningen ca. 0,2 meter i begge brønnene.

Det naturlige strømningsmønsteret som gjelder mesteparten av tiden går mot Lågen. I tider med raskt stigende elv vil strømningsretning snu og gå fra elva mot brønnene, inntil grunnvannet har stilt seg inn mot den nye vannføringen i elva. Da vil strømningen skje mot elva igjen.

Middelvannføringen og alminnelig lavvannføring for Lågen et stykke oppstrøms brønnområdet er i følge søknaden hhv. 25,85 m³/s og 5 m³/s. I de periodene der strømningsmønsteret er fra elva mot brønnene kan uttaket av grunnvann medføre at Lågen fraføres noe vann, maksimalt 2 l/s. Sett i forhold til vannføringen i elva er dette meget beskjedent og påvirkningen er å anse som ubetydelig.

Vannkvalitet

Det kommer frem av søknaden at vannkvaliteten stort sett er tilfredsstillende og vannet karakteriseres som bløtt og noe surt. Jern- og mangannivåene (Fe og Mn) er stort sett lave men har tendens til opphopning i brønn 1 når brønn 3 driftes, og i brønn 3 når brønnen belastes for høyt. Konsentrasjonen av Nitrat (NO₃) er også noe høyt, spesielt ved slutten av vekstsesongen, og årsaken er antakeligvis gjødning av den tilgrensende åkeren. Nitratnivåene er likevel langt under grensen i drikkevannsforskriften. Det er behov for pH justering med desinfisering.

Pilotbrønn 2 har for høye manganverdier til at vannet kan brukes til drikkevann.

Samfunnsmessige virkninger

Tilstrekkelig drikkevann av tilfredsstillende kvalitet er en allmenn interesse av høy prioritet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot relevante paragrafer i naturmangfoldloven. I NVEs vurdering av søknaden om vannuttak til Dovreskogen vannverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Virkningene på overflaten vil være minimale. Dagens inngrep består av 3 pilotbrønner og 7 peilebrønner. Nye inngrep vil være etablering av brønnhus, flomsikring, inngjerding av brønnområde og ny vannledning frem til planlagt vannverk. Eksisterende traktorveg blir benyttet. Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 20.12.2013. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8. For influensområdet til brønnene finnes det ingen særlige verdier for biologisk mangfold. Området er definert som hogstfelt. Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Oppsummering

Søknaden gjelder uttak av grunnvann, fra en akvifer i løsmasser, for etablering av ny drikkevannsforsyning for Dovreskogen i Dovre kommune. Den nye drikkevannsforsyningen vil erstatte

eksisterende drikkevannsforsyning fra en overflatekilde med dårlig bakteriologisk vannkvalitet. Dovre kommune søker om å ta ut 2 l/s (170 m³/døgn) gjennom to brønner. De synlige inngrepene består av to produksjonsbrønner, vannledning og vannverk. Eksisterende traktorveg blir benyttet. Prøvepumping viser at grunnvannsmagasinet har kapasitet til dette. Virkningene på overflaten og Lågen vil være minimale.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Dovre kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann i løsmasseavsetning, til Dovreskogen vannverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av vann til husholdning ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et uttak på maksimalt 2 l/s.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor på Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Nedenforstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Uttak av grunnvann	Normalt uttak er 0,75 l/s og maksimalt uttak er 2 l/s
Vannledning	Vannledning i nedgravde rør
Vannverk	Plassering som vist i tegning nr. 106 " <i>situasjonsplan brønner – vannverk</i> " oversendt på e-post den 19.11.2013. Tegningen er vedlagt Bygningen behandles etter plan- og bygningsloven.
Anleggsveg	Eksisterende traktorveg benyttes
Permanent adkomst til brønnområde	Adkomst langs eksisterende traktorvei.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 7: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Vedlegg

- 1: Tegning nr. 106 "*situasjonsplan brønner – vannverk*"

